

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Oslo den 30. september 2019

Innspill til «Nasjonal ramme for vindkraft på land»

Vi viser til høring av NVEs forslag til Nasjonal ramme for vindkraft på land, (ref Olje og energidepartementet, 19/511). På vegne av DNT Oslo og Omegn ønsker vi å inngi høringssvar om den Nasjonale rammen for vindkraft, generelt og konkret om område 13 i Nord Hedmark.

DNT Oslo og Omegn er med sine ca. 100.000 medlemmer i Oslo og Akershus den største foreningen i DNT. Vi arbeider for å ta vare på friluftslivets natur- og kulturgrunnlag og legger til rette for friluftsliv både i nærområdene rundt Oslo og Akershus og i sentrale fjellområder. Vi har ansvaret for DNTs hytte- og rutenettet fra Femundsmarka, Alvdal Vestfjell, Rondane, Dovrefjell, Reinheimen, Breheimen, Skarvheimen, Jotunheimen, Langsua og Hardangervidda. Vi har 105 hytter og tar vare på mer enn 6.200 km merkede stier i Oslomarka og i fjellet samt kvister ca. 2.000 km skiløyper i høyfjellet.

Innledning

Mye av foreningens hytte- og rutenett ligger i eller ved ulike verneområder som skjermes fra vindkraftutbygging og er ikke berørt av denne høringen. Vi i DNT Oslo og Omegns har imidlertid et rutenett fra Tynset til Femunden som går gjennom område 13 og berøres sterkt. I tillegg berører anlegget som bygges ut ved Songkjølen - Engerfjellet et av våre turlags friluftsområder.

For svært mange av våre medlemmer i Oslo og Akershus er mange av de omhandlede arealene i rammen kjære og viktige turområder. Våre medlemmer er meget opptatt av den fremlagte Nasjonale rammen for vindkraft. Vår bekymring for nedbygging av uberørt natur omfatter således hele det område våre medlemmer beveger seg i, og som omfatter de aller fleste av de berørte områdene i det fremlagte forslag til ramme.

Støtte til DNTs høringsbrev

DNT Oslo og Omegn har hatt tett kontakt med DNT sentralt og andre lokale DNT foreninger som er berørt av forslaget i Nasjonal ramme for vindkraft. DNTs høringsbrev er blitt et godt og grundig dokument. DNT Oslo og Omegn kan fullt ut støtte den argumentasjon og de konklusjoner som er omhandlet i DNTs høringsbrev.

DNTs høringsbrev er omfattende og grundig. Vi ønsker å rette fokus på spesielt to områder som drøftes i DNTs uttalelse:

- Det er behovet for å vurdere sumvirkninger av inngrep i norsk natur bedre enn det legges opp til i denne høringen. Attraktiviteten til friluftsområdene er tett knyttet til at det er begrensede eller ingen inngrep, og samlet omfang av alle typer utbygging er viktig for framtidens friluftsliv. Dette er for naturbruken i seg selv, men også svært viktig for naturbasert reiseliv. Inngrepene ved vindkraftutbygging er store og synlige over store områder. Diskusjonene om konsekvensene og effekten av vindkraftutbyggingen viser at kunnskapsgrunnlaget burde vært bedre for å vurdere effektene på friluftslivet og naturmangfoldet.
- Det er behov for å se på en mer samlet plan for energibruk, effektivisering og utbygging av energiproduksjon. Den nasjonale rammen for vindkraft legger til rette for store inngrep i norsk natur. Hvis det kan unngås eller reduseres vil det være en fordel for de aller fleste. Framtidens energibruk må derfor vurderes bredere enn det legges opp til i høringen.

Grønt skifte må ha allmenn støtte

DNT Oslo og Omegn er, som mange andre, svært opptatt av at Norge lykkes med et grønt skifte. Klimasaken er den viktigste politiske saken i vår tid. Den er kanskje mer avhengig av stor oppslutning i befolkningen enn mange andre saker fordi det kreves handling på mange fronter og bidrag fra hver enkelt. Et skifte som ikke tar tilstrekkelig vare på naturen kan imidlertid ikke forsvares å kalles et grønt skifte, og den retningen arbeidet med vindturbinene har tatt kan ikke følges uten stor motstand fra svært mange. Flertallet i befolkningen mener allerede at det legges til rette for alt store inngrep i norsk natur.

Utbyggingene som er påbegynt i løpet av 2019 har ført til så stor lokal motstand at det svekker arbeidet med å finne gode egnede steder for vindkraft på land. Årsakene varierer men hovedbildet er at inngrepene er større enn folk har sett for seg og at vindturbinene er blitt større enn beskrevet i tidligere søknader. Den visuelle effekten er enda større enn tidligere utbygginger. Slik vi forstår det, planlegges nye vindkraftanlegg nå med vindturbiner som er opptil 250 meter høye (inkludert rotorbladene). Protestene som nå har kommet viser at tidligere konsesjonsbehandlinger ikke har vært godt nok opplyst til at folk har kunnet ta stilling til konsekvensene. Uavhengig av hva som er gjort og hva som er intensjonen med planarbeidene som er utført, er det ikke grunnlag for å ende ut med en anbefaling av hvor det kan bygges vindturbiner på land.

Hvorvidt det er mulig å finne områder for vindmøller som kan samle tilstrekkelig støtte både lokalt og som samtidig tar hensyn til natur- og friluftsinnteresser, burde vært utredet bedre. Vi stiller spørsmål ved om innholdet i Nasjonal ramme for vindkraft har for sterkt fokus på de mest optimale stedene for vind sett opp mot natur- og friluftsinnteresser. Argumentasjon knyttet til et grønt skifte ville kanskje ha en større gjennomslagskraft om rammen omhandlet mulige arealer som var noe mindre effektive, men hvor det allerede ligger en utviklet infrastruktur. Vi har store områder med bilveier, toglinjer, industriparker og annen utbygging hvor vindturbiner kunne vært vurdert. Dette opplever vi som en stor mangel i både bestillingen til Nasjonal ramme for vindkraft og i det som er lagt frem i forslaget som nå er på høring.

Et av vår tids største utfordringer er nedbygging av uberørt natur hvor vårt naturmangfold står i fare. En offensiv utbygging av vindturbiner i uberørt natur vil være tiltak som går på tvers av de anbefalingene som kommer fra FNs klimapanel som peker på at naturmangfoldet er hardt truet i verden i dag. Her må vi kunne ha flere tanker i hodet på en gang. Et grønt skifte må ikke sette gang prosesser hvor vi ser oss blind på å oppnå noe på en front, men ødelegger natur og biologisk mangfold. Vi savner en bedre balanse i disse vurderingene før man haster av gårde får å bygge ned uberørt natur. Vi savner også en problematisering av alternativer i en tid der utviklingen mot mer solkraft og ikke minst havvind, synes å gå svært raskt. Også ved en nasjonal ramme for vindkraft må bærekraftsprinsippet om å tenke «føre var» legges til grunn. Vi må ikke komme i en situasjon der vi om 10 – 15 år ser oss tilbake og angreir på omfanget av vindkraftutbyggingen i vårt tid.

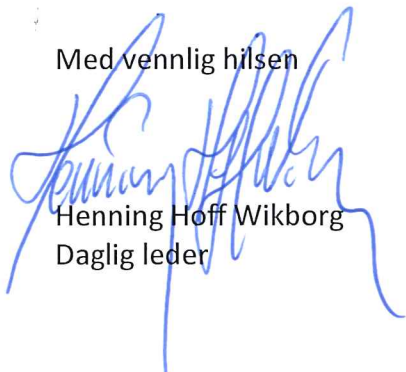
DNT Oslo og Omegns rutenett er midt i Nasjonal ramme område nr. 13

I område 13, i Nord Hedmark, har vi fem selvbetjente hytter med tilhørende merkede ruter, som ligger midt i det anbefalte området. For å få et bilde av hva en utbygging vil bety for friluftslivet, i og ved område 13, besøkte vi vindparkene på Bessakerfjellet, nord på Fosen. Opplevelsen av konstant bevegelse, skygger og lyd sammen, alle veiene og en horisont preget av vindturbiner gjorde et sterkt inntrykk. Hvis vindmøllene plasseres slik at alle brukere av fjellet må passere ved, gjennom vindmølleparkene eller at utsyn og horisont preges av vindmøller, vil det bli lite attraktivt å bruke vårt hytte- og rutenett i dette området. Det aktuelle turterrenget er et meget viktig rekreasjonsområde. Området er lite berørt av utbygging. En utvikling med nedbygging av uberørt natur, ved oppføring av store vindturbiner, vil kunne gjøre uerstattelig skade for både natur og mennesker. Vi ønsker å gi et meget tydelig signal om at en utbygging av vindturbiner i område 13 vil forårsake tiltak som våre medlemmer, og foreningen for øvrig, stiller oss negative til. Vindturbiner på opp mot 250 m vil bidra til å redusere friluftverdiene betydelig i Femundsmarka nasjonalpark.

Vi har i vårt arbeide med saken om vindturbiner vært i kontakt med de lokale kommunene og lokale FNF. Det fremstår for oss som at ingen av kommunene eller friluftsforslagene i område 13 støtter utbyggingen, slik det er lagt et rom for i Nasjonal ramme for vindkraft. Det bør være et betydelig tankekors at de planene som er lagt frem i denne Nasjonale rammen har så fundamentalt liten støtte i befolkningen, i kommunens administrasjoner, blant kommunepolitikere og organisasjoner i området.

Vi tenker det bør være tid til å tenke – tenke seg om før det åpnes for den omfattende utbyggingen av vindturbiner som det nå er lagt opp til i forslaget til Nasjonal ramme for vindkraft.

Med vennlig hilsen

Henning Hoff Wikborg
Daglig leder

Jan Erik Reiten
Eiendomssjef

